

Záznam z 12. jednání pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu

konané v pátek dne 9. září 2016 9:30-11:40 hod.
v budově Úřadu vlády (Strakova akademie), místnost č. 179

Přítomní členové:

Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, předseda, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Ing. Lubor Barnáš, Ministerstvo obrany
Mgr. Blanka Besserová, Ministerstvo vnitra
Mgr. Bc. Romana Divinová, Národní centrála proti organizovanému zločinu
Mgr. Lenka Franková, Oživení
Mgr. Janusz Konieczny, Nadační fond proti korupci
Mgr. Lucie Kyselová, Ministerstvo práce a sociálních věcí
Mgr. Zdeněk Mandík, Svaz měst a obcí České republiky
JUDr. Jakub Morávek, Univerzita Karlova
Mgr. Barbora Pečivová, Ministerstvo spravedlnosti
JUDr. Petr Šulc, Českomoravská konfederace odborových svazů

Náhradníci:

Mgr. Radek Procházka za JUDr. Jiřího Žurka, Úřad na ochranu osobních údajů
Mgr. Denisa Šecová za Mgr. Veroniku Mojdlovou, Ministerstvo vnitra
Ing. Barbora Boschat, Ministerstvo financí

Omluveni:

Mgr. Petr Leyer, Transparency International

Přítomní hosté:

Mgr. et Mgr. Lenka Habrnálová, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Markéta Havelková, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Bc. Jiřina Křížová, Ministerstvo financí
Ing. František Kučera, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Mgr. Lenka Píčová, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR

Průběh jednání:

1) Zahájení jednání

Předseda komise Dalibor Fadrný přivítal přítomné členy komise, náhradníky a hosty na 12. jednání Pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu. Byla konstatována usnášeníschopnost komise. Členové komise byli seznámeni s programem jednání, proti kterému žádný člen nevznesl námitky. Členům pracovní komise byly následně v písemné podobě poskytnuty vyjádření Jakuba Morávka, Univerzita Karlova, k návrhu zákona a společné stanovisko Nadačního fondu proti korupci, Oživení a Transparency International Česká republika, které byly členům komise k dispozici již před jednáním v elektronické podobě.

2) Rekapitulace

Předseda komise shrnul průběh projednávání materiálu „Návrh alternativ legislativního řešení ochrany oznamovatelů“ (dále jen „Návrh alternativ“), který byl 22. června 2016 zařazen na program jednání vlády, na kterém bylo jeho projednávání přerušeno, a následně na svém dalším jednání dne 11. července 2016 vláda materiál schválila. V reakci na schválení tohoto materiálu byl zpracován „Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s ochranou oznamovatelů podezření na protiprávní jednání“ (dále jen „Návrh zákona“). Návrh zákona byl dne 29. července 2016 rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení, které bylo ukončeno dne 26. srpna 2016.

3) Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s ochranou oznamovatelů podezření na protiprávní jednání

Předseda komise shrnul odlišnosti Návrhu zákona oproti Návrhu alternativ, kdy Návrh zákona obsahuje dvě verze, verzi A a verzi B, kdy verze B se ještě dále dělí do třech variantních návrhů zvýšené náhrady mzdy. Verze A představuje vládou schválený původní preferovaný návrh řešení. Verze B obsahuje rozpracované varianty dvojnásobně zvýšené náhrady mzdy: 1. pouze pro oznamovatele podezření na protiprávní jednání, 2. pro oznamovatele podezření na protiprávní jednání a zároveň na osoby diskriminované dle antidiskriminačního zákona, 3. pro všechny osoby, které byly protiprávně propuštěny ze zaměstnání. Rozpracování verze B vychází vstříc některým připomínkám, které byly uplatněny při projednávání Návrhu alternativ v rámci mezirezortního připomínkového řízení a na jednání vlády. Z mezirezortního připomínkového řízení nicméně jasně vyplývá většinové odmítnutí verze B. Dále byl v rámci přípravy Návrhu zákona vypuštěn dovětek, dle kterého by ochrana nebyla poskytnuta v případě, kdy oznámením došlo k protiprávnímu nebo nepřiměřenému zásahu vůči oprávněným zájmům zaměstnavatele či jiných osob. V návrhu zákona tedy nakonec zůstává pouze požadavek dobré víry, která je předpokládána, pokud se neprokáže opak.

4) Rekapitulace mezirezortního připomínkového řízení

V rámci rekapitulace shrnul předseda komise, že k Návrhu zákona se z oslovených 89 připomínkových míst vyjádřilo celkem 60. Zásadní připomínky uplatnilo 12 připomínkových míst. Dále 16 připomínkových míst zaslalo doporučující či jiné připomínky. Předseda komise dále uvedl, že některá připomínková místa vyjádřila i své preference či zásadní nesouhlasy k navrženým variantám, a krátce tyto preference pro potřeby členů komise shrnul. Předseda komise dále uvedl, že stěžejní částí vypořádání připomínek k Návrhu zákona budou jednání nad připomínkami Ministerstva vnitra a Ministerstva práce a sociálních věcí. Následně Jakub Morávek prezentoval členům komise své stanovisko, které se vyjadřuje k napojení návrhu zákonné úpravy na ustanovení občanského soudního řádu, k některým ustanovením Návrhu zákona směrem ke Státnímu úřadu inspekce práce a k institutu zvýšení náhrady mzdy, který považuje za nevhodný vzhledem k povaze Návrhu zákona.

Návazně předseda komise otevřel debatu s některými členy komise, v čem vidí přínos, pokud požadují samostatnou právní úpravu formou jednoho zákona. Jakub Morávek v tomto smyslu reagoval, že dle něj je hlavním přínosem samostatného speciálního zákona možnost stanovení jasných definic v úvodu zákona, na které teprve navazují návrhy ochrany. Jakub Morávek dále uvedl, že je důležité rozlišovat soukromoprávní a veřejnoprávní úpravu, přičemž u veřejnoprávní ochrany považuje samostatnou úpravu za nutnou. Naopak Lucie Kyselová, Ministerstvo práce a sociálních věcí, považuje za mnohem vhodnější a citlivější

přístup zvláště u nově zaváděného institutu provádět takovou změnu postupně a po uplynutí určitého časového období vyhodnotit, zda jsou přijaté instituty dostatečné, zda vyžadují změnu, nebo kompletní přepracování. Dle Lucie Kyselové tak lze předejít přílišné negativní reakci regulovaného prostředí i veřejnosti, na nově přijaté změny. Petr Šulc, Českomoravská konfederace odborových svazů, naopak obecně odmítl existenci úpravy, která by pro jakoukoli skupinu zaváděla zvláštní zvýšenou ochranu vzhledem ke skupinám ostatním. Předseda komise Dalibor Fadrný k výše zmíněnému dodal, že předkladatel vnímá právní řád ve svém celku jako prostředek ke zvýšení ochrany oznamovatelů podezření na protiprávní jednání, kdy není nejdůležitější, zda se ve výsledku jedná o jeden samostatný zákon nebo o změnu několika zákonů. Jakub Morávek dále zmínil, že absolutní ochrana tak, jak je definována v poslaneckém návrhu, je dle něj pojmovým nesmyslem. Jakub Morávek se dále zmínil o možnosti vytvořit takovou protikorupční normu, která by místo následků eliminovala příčiny, které vedou k oznámení, již v počátku. Lenka Habrnálová, Ministerstvo spravedlnosti, v této souvislosti zmínila zákon upravující trestní odpovědnost právnických osob, který v sobě jako možnost vyvinění zakotvuje nutnost existence a faktického naplňování preventivních compliance programů.

Janusz Konieczny, Nadační fond proti korupci, v další části debaty ilustroval složitost ochrany oznamovatele na konkrétním případě, kde Nadační fond proti korupci pomáhá, a uvedl, že osoby, které chrání veřejný zájem, by měly být chráněny více než ostatní. V závěru ještě Zdeněk Mandík podotkl, že jako jednu z možných příčin vleklosti nastavování určité ochrany oznamovatelů je předkládání řešení, která jsou „revoluční“ a vyvolávají množství rozporů. Lenka Habrnálová v závěru rovněž podpořila názor, že je třeba, aby snaha o nastavení vyšší ochrany oznamovatelů byla postupná a kontinuální a aby komise dále v tomto směru fungovala jako potřebné diskuzní fórum. Lenka Franková dodala, že zmiňované postupné kroky byly vyvíjeny již minulou vládou a oznamovatelé stále marně čekají na efektivní ochranu. Navíc, v případě ochrany oznamovatelů neefektivní ochrana může fungovat spíše jako planá naděje a past, jak ostatně dokazuje zjevně nefunkční nařízení vlády na ochranu oznamovatelů vyplývající ze služebního zákona, které mělo být taktéž pouze přechodným opatřením. Taková „strategie“ pak akorát prohlubuje nedůvěru občanů.

5) Různé

Předseda komise informoval členy pracovní komise o dalších jednáních, která se uskutečnila dne 7. října 2016, 11. listopadu 2016 a 2. prosince 2016. Předseda komise poděkoval členům komise i přítomným hostům za účast a ukončil jednání v 11:40 hod.

Přílohy:

- Společné stanovisko neziskových organizací k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s ochranou oznamovatelů podezření na protiprávní jednání.

Zapsal: Ing. František Kučera

Schválil: Mgr. Bc. Dalibor Fadrný

Schváleno dne 22.09.2016